

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 4Co/383/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1512217951
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Kleinová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1512217951.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Valérie Kleinovej a sudcov JUDr. Michaely Frimmelovej a Mgr. Ingrid Degmovej Pospíšilovej v právnej veci navrhovateľa: T. F. W., Y.X., so sídlom E. X, W., zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kánom, AK ECKER - KÁN & partners, Nám. M. Benko 9 - C1, Bratislava, proti odporkyni: D. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, W., t.č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou T. F., pracovníčkou Okresného súdu Bratislava V, o zaplatenie 50,50 EUR s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 28. mája 2013, č.k. 12C 113/2013-23, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie 50,50 Eur a trov konania podaného titulom cestovania odporkyne v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka. Súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil, že odporkyňa cestovala dňa 18.11.2010 na linke P. č. XX a na vyzvanie revízora sa nepreukázala platným cestovným lístkom. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 108 OZ. Uviedol, že odporkyňa mala cestovať v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka dňa 18.11.2010, čím navrhovateľovi vznikla možnosť podať týmto okamihom žalobu na súd pre porušenie prepravného poriadku. Navrhovateľ uplatnil svoje právo v súdnom konaní dňa 23.07.2012. Uviedol, že plynutie premlčacej lehoty v predmetnom prípade začalo dňom 18.11.2010 a skončilo dňom 18.11.2011, teda odporkyňa prostredníctvom procesného opatrovníka vzniesla dôvodne námietku premlčania a nakoľko sa v danom prípade nejedná o nárok na náhradu škody, ale o sankciu, so zánikom práva na zaplatenie prepravného zaniká aj právo na vymáhanie tejto sankcie. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu riadne a včas odvolanie z dôvodu, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, nakoľko za jeden rok od porušenia tarifných a prepravných podmienok sa v zmysle § 108 OZ nanajvýš premlčuje iba samotná úhrada za nezaplatené cestovné vo výške 0,50 EUR a nie sankcia za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom vo výške 50,- EUR. Uviedol, že táto povinnosť totiž vznikla v zmysle § 12 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 14 ods. 1 písm. d) v spojení s § 17 ods. 2 zákona č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave a táto sankcia za nepreukázanie sa cestovnými lístkami nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760 OZ. Poukázal na to, že Občiansky zákonník stojí na princípe premlčania so všeobecnou premlčacou

dobou, pričom uvedená doba sa použije všade tam, kde pre jednotlivé práva nie je Občianskym zákonníkom alebo iným predpisom ustanovená premlčacia doba. Mal za to, že vzhľadom na to, že zákon č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave neustanovuje premlčaciu dobu za nezaplatenie úhrady pri cestovaní bez cestovného lístka, je namieste použiť § 101 OZ a teda pohľadávka vo výške 50,- EUR nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu (23.07.2012) premlčaná. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v celom rozsahu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy konania.

Opatrovníčka odporcu sa k podanému odvolanie nevyjadrila.

Odvolací súd prejednal napadnutý rozsudok podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Občiansky zákonník upravuje prepravné zmluvy (zmluvy o preprave osôb a zmluvy o preprave nákladu) v § 760 až 773. Úprava prepravných zmlúv v Občianskom zákonníku je veľmi stručná a obsahuje iba základné pravidlá, ktoré platia pri prepravných zmluvách. Vzhľadom na väčšie množstvo rôznorodých spôsobov dopravy (železničná, cestná, vodná, mestská atď.), ktoré si vyžadujú svoje špecifické úpravy, nebolo ani možné všetky otázky týkajúce sa právnej úpravy upraviť v Občianskom zákonníku podrobnejšie. Preto § 772 ustanovuje, že podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy ustanovujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify (Komentár k Občianskemu zákonníku).

Podľa § 760 Občianskeho zákonníka, zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas. Citované ustanovenie nepriamo vymedzuje pojem zmluva o preprave osôb tým, že ustanovuje základné práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy. Podľa tohto ustanovenia zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil na miesto určenia riadne a včas. Z tohto ustanovenia vyplývajú aj pojmové znaky zmluvy o preprave osôb. Ide o zmluvu uzavretú medzi dvoma účastníkmi, t.j. medzi cestujúcim, ktorého treba dopraviť na miesto určenia a dopravcom, ktorý má povinnosť cestujúceho dopraviť na miesto určenia včas a riadne. Doprava osoby na miesto určenia sa uskutočňuje určeným dopravným prostriedkom, ktorý si cestujúci zvolil. Doprava sa uskutočňuje za odplatu (cestovné). Formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby zákon žiadnym spôsobom nevymedzuje. Ide teda o zmluvu neformálnu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom určeným v prepravných poriadkoch podľa druhu a spôsobu dopravy (napr. zakúpením cestovného lístka, letenky, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.) s tým, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré si vypracúvajú dopravcovia na základe všeobecne záväzných predpisov.

Právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ustanovením § 760 Občianskeho zákonníka. Zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy ako zmluvy neformálnej spočíva v tom, že cestujúci nástupom do dopravného prostriedku konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave. Cestujúcemu zároveň vzniká povinnosť, za poskytnutú službu zaplatiť tým, že disponuje platným cestovným lístkom, ktorý je povinný na vyzvanie predložiť ku kontrole a pokiaľ cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta. Použitie prostriedku mestskej hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe, či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate uvedené práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

V danom prípade právne závery súdu prvého stupňa zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu. Správny je aj záver súdu prvého stupňa o premlčaní nároku uplatneného navrhovateľom.

V prejednávanej veci odporkyňa cestovala dňa 18.11.2010 na linke P. č. XX bez cestovného lístka a nakoľko sa na vyzvanie revízora nepreukázala platným cestovným lístkom, bola na zaplatenie cestovného a úhrady pri nepreukázaní sa cestovným lístkom navrhovateľom prostredníctvom revízora vyzvaná priamo na mieste pri kontrole, čo vyplýva z Hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 18.11.2010. Jednoročná premlčacia doba v zmysle § 108 Občianskeho zákonníka teda začala plynúť dňa 18.11.2010 a uplynula dňom 18.11.2011. Navrhovateľ podal návrh na súd prvého stupňa dňa 23.07.2012, teda oneskorene. Keďže opatrovníčka odporkyne sa premlčania dovolala, nebolo možné navrhovateľovi premlčané právo priznať (§ 100 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka). Navrhovateľ totiž predmetným návrhom uplatňoval cestovné a nezaplatenú úhradu (pokutu) v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave čl. 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy v W., splatnú dňom porušenia povinnosti odporcu mať zakúpený lístok, t.j. dňom 18.11.2010. Pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa § 108 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že jej dĺžka je jeden rok a nakoľko návrh na začatie konania bol doručený súdu podľa prezenčnej pečiatky až dňa 23. júla 2012, bol nepochybne podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby. Námietka navrhovateľa v odvolaní ohľadom premlčania, keď mal za to, že nanajvýš sa premlčuje iba samotná úhrada za nezaplatené cestovné vo výške 0,50 Eur a nie úhrada stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav nie je dôvodná, nakoľko ako už odvolací súd uviedol vyššie, účtovanú pokutu nie je možné posudzovať samostatne.

S poukazom na uvedené sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že odporkyni úspešnej v odvolacom konaní náhradu trov nepriznal, nakoľko jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.